

Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, e-pasts pasts@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

Lietā Nr. [..]

[..]

Lēmums

Rīgā, 26.03.2024.

Nr. [..]

Par korektīvā līdzekļa piemērošanu

[1] Datu valsts inspekcijā (turpmāk – Inspekcija) tika saņemta informāciju, kas liecināja, ka nekustamajā īpašumā [..] (turpmāk – Nekustamais īpašums) ir uzstādītas videonovērošanas kameras, kas tādējādi norādīja uz iespējamu personas datu apstrādes videonovērošanas veidā veikšanu.

[2] Nolūkā pārliecināties par veiktās personu datu apstrādes tiesiskumu un saskaņā ar Fizisko personu datu apstrādes likuma (turpmāk – Datu likums) 4. panta pirmās daļas 1. punktu un 5. panta pirmās daļas 1. punktu, Vispārīgās datu aizsardzības regulas¹ (turpmāk – Datu regula) 57. panta 1. punkta a) un h) apakšpunktu un 58. panta 1. punkta a), d) un e) apakšpunktu, Inspekcija veica šādas darbības un konstatēja šādus apstākļus:

[2.1] Pamatojoties uz saņemto informāciju, 2023. gada 6. jūlijā uzsāka pārbaudes lietu Nr. [..], lai izvērtētu veiktās personas datu apstrādes atbilstību Datu regulai.

[2.2] Inspekcija 2023. gada 11. jūlija vēstulē² [..]informēja par personas datu apstrādes, veicot videonovērošanu, pamatprincipiem un pieprasīja sniegt informāciju par Nekustamajā īpašumā veikto videonovērošanu, sniedzot informāciju (atbildes) uz konkrētiem jautājumiem (turpmāk – Pieprasījums Nr. 1).

[2.3] 2023. gada 25. jūlijā Inspekcija saņēma [..]2023. gada 25. jūlija atbildes vēstuli³ (turpmāk – Vēstule), kurā lūgts izsniegt visus lietā esošos materiālus un pagarināt atbildes sniegšanas termiņu līdz 2023. gada 21. augustam.

[2.4.] Ar Inspekcijas 2023. gada 7. augusta vēstuli⁴ [..]sniegta Vēstulē pieprasītā informācija un pagarināts atbildes sniegšanas termiņš.

[2.5] 2023. gada 22. augustā Inspekcija saņēma [..]2023. gada 21. augusta atbildes vēstuli ar pielikumiem⁵ (turpmāk – Atbildes vēstule), ar kuru sniegta informācija (atbilde) uz Inspekcijas Pieprasījumu Nr. 1.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK

² Inspekcijā reģistrēta 2023. gada 11. jūlijā ar Nr. [..]

³ Inspekcijā reģistrēta ar Nr. [..]

⁴ Inspekcijā reģistrēta ar Nr. [..]

⁵ Inspekcijā reģistrēta ar Nr. [..]

[2.6] 2023. gada 20. septembrī Inspekcija nosūtīja [...] vēstuli⁶ (turpmāk – Pieprasījums Nr. 2), aicinot mainīt veiktās videonovērošanas darbības leņķi un noteikt veiktās videonovērošanas ierakstu glabāšanas termiņu. [...]uz šī lēmuma sagatavošanas dienu nav sniedzis informāciju (atbildi) uz Pieprasījumu Nr. 2.

[3] Inspekcija ir veikusi darbības adresāta viedokļa noskaidrošanā un konstatējusi turpmāko.

[3.1] Personas datu apstrādi videonovērošanas veidā Nekustamajā īpašumā veic [...].

[3.2] Nekustamajā īpašumā izvietotas 13 (trīspadsmit) videonovērošanas kameras, kas filmē Nekustamo īpašumu, kā arī trešajām personām ([...]) piederošo īpašumu un publisko telpu (ceļš).

[3.3] Veiktās videonovērošanas mērķis ir tiesību pārkāpumu novēršana un atklāšana, īpašuma un tiesību aizsardzība, iekļūšanas kontrole un pamatots ar Datu regulas 6. panta 1. punkta c), d) un f) apakšpunktā noteikto. Minēto mērķi nav iespējams sasniegt citā veidā ņemot vērā [...] īpašnieces rīcību (agresīva uzvedība, nepatiesas informācijas sniegšana valsts un pašvaldības iestādēm, mēģinot panākt administratīvo pārkāpumu lietu un krimināllietu uzsākšanu), [...]vajāšanu, tajā skaitā pastāvīgi veicot videoierakstus ar mobilo tālruni, bez pamatojuma ierakstot [...]atrodoties Nekustamā īpašuma teritorijā. Īpašuma [...]īpašniece veic darbības uz [...]nekustamā īpašuma teritorijas (žoga ierīkošana, armatūras stieņu ierīkošana zemē, oficiāli uzņēmītajā nekustamā īpašuma robežas punktu apstrīdēšana), uzbrūk [...]uz servitūta ceļa, liedzot [...]tiesības izmantot servitūta ceļu, lai piekļūtu pie īpašuma [...].

[3.4] [...]informēja, ka veiktās videonovērošanas ierakstu glabāšanas termiņš ir atkarīgs no īpašuma [...]īpašnieces rīcības, proti, ieraksti tiek glabāti tik ilgi, kamēr neiestāsies Krimināllikumā un Administratīvās atbildības likumā paredzētie noilguma termiņi.

[3.5] Videonovērošanas rezultātā iegūto ierakstu drošība tiek nodrošināta gan fiziski, gan tehniski. Dati tiek šifrēti, telpa, kurā atrodas ieraksti ir aizslēgta un ir nodrošināts pieslēgums apsardzes sistēmai.

[3.6] Nekustamā īpašuma teritorijā ir izvietotas 3 (trīs) informatīvās zīmes par veikto videonovērošanu, kas satur informāciju par pārzini, datu apstrādes mērķi un kontaktinformāciju.

[4] Ievērojot šā lēmuma 1. – 3. punktā konstatēto, Inspekcija secina turpmāko.

[4.1] Saskaņā ar Datu regulas 4. panta 1) un 2) apakšpunktu "personas dati" ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu ("datu subjekts")⁷, savukārt "apstrāde" ir jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība vai darbību kopums, ko veic ar vai bez automatizētiem līdzekļiem [...]. Atbilstoši Datu regulas 4. panta 7) apakšpunktam, par personas datu apstrādes atbilstību Datu regulai ir atbildīgs pārzinis⁸. Inspekcija secina, ka Nekustamajā īpašumā tiek veikta personas datu (attēlu) apstrāde - iegūšana, glabāšana un [...]ir pārzinis Nekustamajā īpašumā veiktajai personas datu apstrādei videonovērošanas veidā.

[4.2] Inspekcija konstatē, ka Atbildes vēstulē [...]ir norādījis vairākus personu datu apstrādes tiesiskos pamatus, kas noteikti Datu regulas 6. panta 1. punkta c), d) un f) apakšpunktos.

[4.2.1] Attiecībā uz Datu regulas 6. panta 1. punkta c) apakšpunktā noteikto tiesisko pamatu videonovērošanas veikšanai, Inspekcija norāda, ka Datu regulas 6. panta 3. punkts, nosaka, ka panta 1. punkta c) un e) apakšpunktā minēto apstrādes pamatu nosaka ar: a) Savienības tiesību aktiem; vai b) dalībvalsts tiesību aktiem, kas piemērojami pārzinim. [...], savukārt Datu regulas (45) apsvērumā tiek skaidrots, ka gadījumā, ja apstrādi veic saskaņā ar uz pārzini attiecināmu juridisku pienākumu, vai ja apstrāde ir nepieciešama, lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs vai īstenojot

⁶ Inspekcijā reģistrēts ar Nr. [...]

⁷ identificējama fiziska persona ir tāda, kuru var tieši vai netieši identificēt, jo īpaši atsaucoties uz identifikatoru, piemēram, minētās personas vārdu, uzvārdu, identifikācijas numuru, atrašanās vietas datiem, tiešsaistes identifikatoru vai vienu vai vairākiem minētajai fiziskajai personai raksturīgiem fiziskās, fizioloģiskās, ģenētiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktoriem.

⁸ fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus [...]

oficiālas pilnvaras, apstrādes pamatam vajadzētu būt noteiktam Savienības vai dalībvalsts tiesību aktos. [...] Inspekcija informē, ka šis tiesiskais pamats var tikt noteikts ar spēkā esošu tiesību aktu (likumiem, Ministru kabineta noteikumiem, valsts iestāžu rīkojumiem vai noteikumiem), proti, minētā punkta piemērošanas joma ir stingri ierobežota. Inspekcija informē, ka nevienā no Atbildes vēstulē norādītajiem normatīvajiem aktiem, tajā skaitā ne Būvniecības likumā, ne Meliorācijas likumā un arī ne Atkritumu apsaimniekošanas likumā nav noteikts [...] (pārziņa) kā būvdarbu vadītāja vai būvnieka pienākums veikt videonovērošanu.

[4.2.2] Attiecībā uz Datu regulas 6. panta 1. punkta d) apakšpunktā noteikto tiesisko pamatu videonovērošanas veikšanai, kas paredz to, ka apstrāde ir vajadzīga, lai aizsargātu datu subjekta vai citas fiziskas personas vitālas intereses, norādāms, ka minētā tiesiskā pamata izmantošanai personas datu apstrādē ir noteikti ierobežojumi. “Vitāli svarīgas” intereses norāda uz datu apstrādes tiešo sasaisti ar jautājumu par indivīda dzīvību un nāvi, vai vismaz draudiem, kas rada riskus vai apdraudējumu indivīda dzīvībai un veselībai. Attiecīgi Regulas 6. panta 1. punkta d) apakšpunktu nevar interpretēt atrauti no Datu regulas (46) apsvēruma. Šādas vitāli svarīgas intereses, kas cieši saistītas ar indivīda izdzīvošanas iespējām, varētu būt tiesisks pamats personas datu apstrādei, piemēram, lai izmantotu sensitīvos personas datus par personas veselības stāvokli, ar mērķi nodrošināt personas ārstēšanu vai gadījumos, kad kāda konkrēta persona ir pazudusi un tiek izsludināta meklēšanā. Līdz ar to šis tiesiskais pamats nav piemērojams pārziņa veiktajai personas datu apstrādei, proti, publiskās telpas un citām personām piederoša īpašuma novērošanai.

[4.2.3] Inspekcija norāda, ka ņemot vērā Nekustamajā īpašumā veiktās videonovērošanas mērķi (skatīt. lēmuma [3.3.] apakšpunktā), secināms, ka [...]veiktās personas datu apstrādes videonovērošanas veidā tiesiskais pamats izriet no Datu regulas 6. panta 1. punkta f) apakšpunkta, proti *apstrāde ir vajadzīga pārziņa vai trešās personas leģitīmo interešu ievērošanai [...]*.

[4.3] Attiecībā uz Nekustamajā īpašumā izvietoto videonovērošanas kameru leņķi (darbības zonu) un videonovērošanas rezultātā iegūto ierakstu glabāšanas ilgumu, Inspekcija norāda turpmāko.

[4.3.1] Lai pārziņa veikto personas datu apstrādi atzītu par tiesisku un likumīgu, pārzinim ir jāievēro Datu regulas 5. panta 1. punktā noteiktie personas datu apstrādes principi, saskaņā ar kuriem veiktajai apstrādei jābūt likumīgai, godprātīgai un datu subjektam pārredzamai (Datu regulas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts), personas datu apstrādi drīkst veikt tikai tādā apmērā, kā nepieciešams konkrētā mērķa sasniegšanai (Datu regulas 5. panta 1. punkta b) apakšpunkts) un personas dati tiek glabāti veidā, kas pieļauj datu subjektu identifikāciju, ne ilgāk kā nepieciešams nolūkiem, kādos attiecīgos personas datus apstrādā (Datu regulas 5. panta 1. punkta c) apakšpunkts). Turklāt ievērojot Datu regulas 5. panta 2. punktā noteikto pārskatatbildības principu, tieši pārzinim ir pienākums nodrošināt tādu personas datu apstrādes procesu, kas ļauj pierādīt, ka pārziņa veiktā personas datu apstrāde ir atbilstoša datu aizsardzības normatīvā regulējuma prasībām.

Izvērtējot Atbildes vēstulei pievienotos ekrānuzņēmumus, Inspekcija konstatē, ka [...]videonovērošanas kameru redzeslokā ir ievērojama daļa no publiskā ceļa, t.i.[...], kā arī citām personām piederošiem īpašumiem [...]un [...]. Lai arī Atbildes vēstulē [...]norāda, ka veiktā videonovērošana ir saskaņota ar īpašuma [...]īpašnieku, Inspekcija nekonstatē, ka Atbildes vēstules pielikumā būtu pievienots minēto apliecinošs dokuments.

Ja videonovērošanas mērķis ir “tiesību pārkāpumu novēršana un atklāšana, īpašuma un tiesību aizsardzība, iekļūšanas kontrole”, tad videonovērošanas kamerām jābūt, galvenokārt, vērstām uz pārziņa īpašumu, piemēram, mājas durvīm, logiem vai pārzinim piederošo automašīnu, nevis, filmējot praktiski visu publisko ceļu un citām personām piederošos īpašumus. Papildus Inspekcija norāda, ka konkrētu incidentu (prettiesisko rīcību) ir pieļaujams fiksēt ar viedtālruna palīdzību, tādējādi iegūstot pierādījumus par pārkāpumu, kā arī, ja pārziņa ieskatā tiek veiktas pretlikumīgas darbības, ir jāziņo kompetentajām iestādēm. Ievērojot minēto, Atbildes vēstulē sniegtie argumenti par personas datu apstrādes mērķi neattaisno pastāvīgu publiskas telpas un citām personām piederošo īpašumu

videonovērošanu, un šāda videonovērošana ir uzskatāma par pārmērīgu attiecīgā mērķa sasniegšanai.

[4.3.2] Attiecībā uz videonovērošanas rezultātā iegūto ierakstu glabāšanu, norādāms, ka saskaņā ar Datu regulas 5. panta 1. punkta e) apakšpunktā noteikto, personas dati tiek glabāti veidā, kas pieļauj datu subjektu identifikāciju, ne ilgāk kā nepieciešams nolūkiem, kādos attiecīgos personas datus apstrādā [..](“glabāšanas ierobežojums”). Datu regulas (39) apsvērumā minētais nosaka, [...] ka personas datiem vajadzētu būt adekvātiem, atbilstīgiem, un tiem būtu jāietver tikai tas, kas nepieciešams tiem nolūkiem, kādos tie tiek apstrādāti. Tādēļ jo īpaši nepieciešams nodrošināt, lai personas datu glabāšanas laikposms tiktu stingri ierobežots līdz minimumam. Personas dati būtu jāapstrādā tikai tad, ja apstrādes nolūku nav iespējams pienācīgi sasniegt citiem līdzekļiem. Lai nodrošinātu, ka personas datus neglabā ilgāk, nekā nepieciešams, pārzinim būtu jānosaka termiņi, kad dati ir jādzēš vai periodiski jāpārskata. Tādējādi pārzinim jānodrošina to, ka personas datu uzglabāšanas ilgums ir atbilstošs apstrādes mērķim.

Ņemot vērā minēto kopsakarā ar Atbildes vēstulē norādīto personas datu apstrādes videonovērošanas veidā mērķi, Inspekcija secina, ka nav pieļaujams ilgstoši glabāt videonovērošanas kameru ierakstus gadījumam, ja kaut kad būs nepieciešami vai līdz neiestāsies attiecīgos normatīvajos aktos noteiktie noilguma termiņi. Inspekcija norāda, ka, ja tiek konstatēts pārkāpums, tad pārzinim ir tiesības vērsties attiecīgā iestādē, iesniedzot attiecīgo videoierakstu kā pierādījumu un attiecīgi to dzēšot vai arī saglabājot to nedaudz ilgāk kā visus citus videonovērošanas kameru ierakstus.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Inspekcija secina, ka konkrētajā gadījumā nav konstatējama [..]legitīmā interese novērot publisko telpu – [..]un trešajām personām piederošos īpašumus [..]un videonovērošanas kameru ierakstu glabāšanas laiks ir ilgāks kā nepieciešams nolūkiem, kādiem personas datus apstrādā, līdz ar to personu datu apstrāde videonovērošanas veidā tiek veikta **pārkāpjot Datu regulas 5. panta 1. punkta a), b), c) un e) apakšpunktos noteiktos principus un pretēji Datu regulas 6. panta 1. punktam.**

[5] Saskaņā ar Datu regulas 58. panta 2. punkta d) apakšpunktu katrai uzraudzības iestādei ir tiesības izdot rīkojumu pārzinim vai apstrādātājam saskaņot apstrādes darbības Datu regulas noteikumiem, vajadzības gadījumā – konkrētā veidā un konkrētā laikposmā. Datu likuma 23. pants noteic, ka Inspekcija, pieņemot lēmumus attiecībā uz tiesiskā pienākuma uzlikšanu piemēro Administratīvā procesa likumu (turpmāk - APL).

Ievērojot minēto un to, ka [..]rīcībā ir konstatēti Datu regulas noteikumu pārkāpumi, Inspekcijai saskaņā ar APL 62. panta pirmo daļu, lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kas varētu būt nelabvēlīgs adresātiem, ir nepieciešams noskaidrot un izvērtēt adresātu viedokli un argumentus šajā lietā. Adresāts Atbildes vēstulē sniedza savus paskaidrojumus lietā un tie ir ņemti vērā, pieņemot lēmumu.

Saskaņā ar APL 66. panta pirmo daļu ir nepieciešams lemt par administratīvā akta izdošanas lietderību. Proti, pieņemot lēmumu par prettiesiskās personas datu apstrādes novēršanu, Inspekcijai jāvērtē iespēja lemt par mazāku personas tiesību ierobežojumu.

Vērtējot administratīvā akta nepieciešamību un vajadzību, Inspekcija secina, ka lēmuma pieņemšana ir gan nepieciešama, gan vajadzīga, lai sasniegtu mērķi – novērstu Datu regulas noteikumu pārkāpumu.

Administratīvais akts ir piemērots līdzeklis mērķa sasniegšanai, jo rada pārzinim tiesisku pienākumu novērst konstatēto pārkāpumu konkrētā procesuālā termiņā, kā arī novērš līdzīgu pārkāpumu rašanos nākotnē.

Administratīvais akts ir uzskatāms par samērīgāko līdzekli mērķa sasniegšanai, jo salīdzinājumā ar lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu ir uzskatāms par saudzīgāku. Vienlaikus tiesiskā pienākuma uzlikšana ir vērsta uz datu subjektu Datu regulā, Datu likumā un citos normatīvajos aktos paredzēto pamattiesību uz personas datu aizsardzību nodrošināšanu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Inspekcija, pamatojoties uz Datu regulas 58. panta 2. punkta d) apakšpunktu, Datu likuma 23. pantu un APL 63. panta pirmās daļas 2. punktu,

nolemj:

1. *uzlikt par pienākumu [...] nekavējoties, taču ne vēlāk kā līdz 2024. gada 29. aprīlim:*
 - 1.1. *mainīt veiktās videonovērošanas leņķi tā, lai nebūtu redzama publiskā telpa (ceļš) - [...];*
 - 1.2. *mainīt videonovērošanas leņķi tā, lai nebūtu redzams īpašums [...], bet, ja īpašniekam nav iebildumu lūdzam iesniegt attiecīgus dokumentus;*
 - 1.3. *mainīt veiktās videonovērošanas leņķi tā, lai nebūtu redzams īpašums [...]*
 - 1.4. *noteikt videonovērošanas ierakstu glabāšanas termiņu ne ilgāku par 7 (septiņām) dienām atbilstoši veiktās personu datu apstrādes mērķim, tiesiskajam pamatam un ņemot vērā šajā lēmumā norādīto informāciju.*

Pamatojoties uz Datu regulas 58. panta 1. punkta e) apakšpunktu un Datu likuma 5. panta pirmās daļas 3. un 6. punktu, par lēmuma izpildi rakstiski informēt Inspekciju līdz **2024. gada 29. aprīlim**⁹, iesniedzot Inspekcijai attiecīgo informāciju par rīkojuma izpildi, tajā skaitā videonovērošanas kameru ekrānuzņēmumus un informatīvo zīmju fotoattēlus.

Inspekcija pieņem dokumentus, kas ir parakstīti pašrocīgi (sūtāmi pa pastu vai ievietojot Inspekcijas pastkastītē) vai ar drošu elektronisko parakstu uz Inspekcijas oficiālo elektroniskā pasta adresi pasts@dvi.gov.lv un oficiālajā elektroniskajā adresē (*eAdresē*), un noformēti atbilstoši Dokumentu juridiskā spēka likuma prasībām.

Saskaņā ar APL 70. panta pirmo un otro daļu lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam, savukārt lēmumu paziņo adresātam atbilstoši Paziņošanas likumam. Paziņošanas likuma 8. panta trešā daļa noteic, ka dokuments, kas paziņots kā ierakstīts pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā.

Šo lēmumu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 76. panta pirmo un otro daļu, 79. panta pirmo daļu un Datu likuma 24. panta pirmo daļu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Datu valsts inspekcijas direktoram.

Direktora vietniece

L. Dilba

[..]

⁹ pēdējā diena rakstiskas atbildes iesniegšanai pastā vai nosūtīšanai elektroniski ar drošu elektronisko parakstu